

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีการดำเนินงานด้านโรคเอดส์มานานกว่า 30 ปี ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS) ได้รวบรวมรายงานสถานการณ์การติดเชื้อเอชไอวี ปี พ.ศ. 2560 ของประเทศต่างๆทั่วโลก รายงานว่าประเทศไทยประมาณการจำนวนผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวี จำนวน 450,000 คน ผู้ใหญ่ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ จำนวน 6,400 คน และเด็กติดเชื้อเอชไอวีเมื่อแรกเกิดน้อยกว่า 100 คน เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่ผ่านมาพบว่ามีจำนวนที่ลดลงมาก แต่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่เป็นศูนย์ (Getting to Zero) อันประกอบด้วยการไม่มีผู้ติดเชื้อรายใหม่ ไม่มีการเสียชีวิตเนื่องจากเอดส์ และไม่มีการตีตราและเลือกปฏิบัติ โดยเป้าหมายดังกล่าว จะยุติให้ได้ภายในปี 2573 องค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จคือการรับรู้และทราบสถานะการติดเชื้อของตนเอง ทำให้การตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีเป็นส่วนที่มีความสำคัญ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการทบทวน รวบรวม และสรุปเนื้อหาของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการตรวจเอชไอวีทางห้องปฏิบัติการย้อนหลังในประเทศไทย แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2) ด้านแนวทางการตรวจวินิจฉัยการติดเชื้อเอชไอวี 3) ด้านการผลิต นำเข้า และจำหน่ายชุดตรวจที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อเอชไอวี 4) ด้านการประกันคุณภาพห้องปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เรื่องการตรวจวินิจฉัยการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงไปของแต่ละยุคสมัย ซึ่งจะได้มองเห็นถึงภาพรวมของวิวัฒนาการของการตรวจเอชไอวีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำข้อมูลที่ได้สนับสนุนการตัดสินใจตอบสนองต่อนโยบายและการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ โดยเฉพาะหากมีประเด็นการวินิจฉัยผิดพลาดทางการแพทย์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพและผู้ที่สนใจต่อไป

คำสำคัญ: การทบทวน, การตรวจเอชไอวี, ประเทศไทย

Abstract

Thailand has been fighting with HIV/AIDS for more than 30 years, which has been very successful. The Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS) has documented the global HIV situation around the world in 2017. The estimation of people living with HIV in Thailand are 450,000 and 6,400 were new HIV infections, and less than 100 are children infect with HIV at birth. The number has been decreased when compare to the past, however we still not reach the target getting to zero which include Zero New Infections, Zero AIDS-related Deaths and Zero Discrimination in year 2030. The factor for success is to promote HIV testing for people to know their HIV status.

This study is to review literature on HIV testing in Thailand laboratory. There are 4 topics to review that include 1) Policy and Law related 2) Diagnosis of HIV infection guideline 3) regulation of production, import and distribution of HIV related test kits 4) Quality assurance. The objective of this study are to collect and review the knowledge of HIV testing service in Thailand from the past to present. This will give overviews of the evolution of HIV testing that is continuing evolving and can provide information that supports decision-making, responding to policy and application in the work. Especially when there are some miss diagnosis. It will useful for professional person.

Keywords: Review, HIV testing, Thailand